

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1993-1994 (*)

21 MARS 1994

PROPOSITION DE RESOLUTION

**relative au renforcement
du contrôle démocratique sur les
marchés publics importants
de travaux, de fournitures et de
services**

**(Déposée par MM. Jan Peeters et
Lisabeth)**

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'attribution par les pouvoirs publics des marchés de travaux, de fournitures et de services est depuis longtemps déjà une source de controverses. Les récents événements ont montré qu'il était plus que souhaitable d'accroître la transparence et de renforcer les contrôles en la matière.

L'importance des marchés publics s'est considérablement accrue ces dernières décennies. Les problèmes relatifs à d'éventuels privilèges et confusions d'intérêts n'ont toutefois jamais été entièrement écartés, ce qui n'a rien d'étonnant vu l'importance des montants de certains marchés et donc des intérêts en jeu. Ce qui rend cette problématique particulièrement délicate, c'est que les pouvoirs publics, qui sont censés rechercher exclusivement l'intérêt général, doivent faire appel aux entreprises, dont l'objectif est de réaliser des bénéfices. Des fonds publics importants, qui proviennent en fait des contribuables,

(*) Troisième session de la 48e législature.

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1993-1994 (*)

21 MAART 1994

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende de versterking van de
democratische controle op belangrijke
overheidsopdrachten voor
aannemingen van werken,
leveringen en diensten**

**(Ingediend door de heren Jan Peeters en
Lisabeth)**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De toekenning door de overheid van opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten is reeds langer een bron van controverse. Recente gebeurtenissen hebben aangetoond dat een grotere openheid en een scherpere controle meer dan wenselijk is.

Het belang van de overheidsopdrachten is de laatste decennia sterk toegenomen. Problemen die verband houden met mogelijke bevoordeling en belangenvermenging zijn nochtans nooit volledig uitgeschakeld. Dit hoeft niet te verwonderen wanneer men de omvang van de bedragen van sommige opdrachten bekijkt en bijgevolg de belangen die hierbij in het geding zijn. Wat deze problematiek in het bijzonder gevoelig maakt is dat de overheid, waarvan wordt verondersteld dat zij uitsluitend het algemeen belang op het oog heeft, een beroep dient te doen op het bedrijfsleven, waar de winst als doel voorop

(*) Derde zitting van de 48e zittingsperiode.

bles et surtout de la population active, partent ainsi vers les entreprises.

Le présente proposition de résolution vise à renforcer le contrôle démocratique des entreprises de travaux, de fournitures et de services. S'il est vrai que la nouvelle loi réglant cette matière a amélioré la situation, nous n'en estimons pas moins que même les meilleurs critères et les meilleures prescriptions en matière d'attribution de marchés publics ne permettront pas d'exclure toutes les irrégularités. On peut toutefois s'efforcer d'accroître la transparence en permettant à la Chambre des représentants d'exercer un contrôle en la matière, ce qui serait d'ailleurs dans le droit fil de la mission constitutionnelle du pouvoir législatif, qui est de contrôler l'action du pouvoir exécutif, notamment en ce qui concerne l'affectation des moyens financiers.

Nous proposons que les marchés publics qui dépassent un certain montant et qui relèvent de la compétence de l'autorité fédérale soient soumis au préalable, c'est-à-dire en tout cas avant leur attribution, à l'avis de la Chambre des représentants. Cette procédure est difficile à organiser sur le plan légal. Aussi serait-il préférable que le gouvernement et le Parlement concluent un protocole en la matière, de manière à permettre à la Chambre de charger une commission d'examiner les dossiers en question et de s'assurer qu'ils ne sont pas entachés d'éventuelles irrégularités. Un avis non contraignant sera alors émis à ce sujet. La Chambre, faisant usage de ses compétences ordinaires, sera ainsi à même de demander au gouvernement de s'expliquer en temps utile.

L'accomplissement de cette mission suppose bien sûr que les expertises nécessaires puissent être réalisées. Une collaboration avec la Cour des comptes, qui ressortit d'ailleurs au pouvoir législatif, semble indispensable à cet égard. Cela rejoint au demeurant la mission de la Cour des comptes, celle-ci étant notamment chargée de contrôler les dépenses du pouvoir exécutif.

Nous nous rendons compte que l'exercice de cette mission de contrôle par la Chambre ne peut retarder indéfiniment la procédure d'adjudication des marchés publics. Il faudra donc prévoir en l'occurrence des délais impératifs.

wordt gesteld. Belangrijke sommen overheids gelden, die uiteindelijk van de belastingbetaler en vooral van de werkende bevolking afkomstig zijn, gaan op die wijze naar dat bedrijfsleven.

Met dit voorstel van resolutie willen wij een pleidooi houden voor een versterking van de democratische controle op overheidsopdrachten voor aannemingen van werken, leveringen en diensten. Weliswaar heeft de nieuwe wet terzake reeds een aantal verbeteringen aangebracht, toch zijn wij van mening dat zelfs de beste criteria en voorschriften betreffende de gunning onregelmatigheden niet volledig kunnen uitsluiten. Wel kan een grotere openheid betracht worden door de Kamer van volksvertegenwoordigers toe te laten hierop controle uit te oefenen. Dit sluit overigens perfect aan bij de grondwettelijke opdracht van de wetgevende macht om het beleid van de uitvoerende macht — in het bijzonder wat de besteding van de middelen betreft — te controleren.

De voorgestelde regeling bestaat erin dat de overheidsopdrachten die een bepaald bedrag overschrijden en die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren, voorafgaandelijk — dus alleszins voor de gunning — aan het advies van de Kamer van volksvertegenwoordigers zouden worden voorgelegd. Wettelijk is dit moeilijk te regelen. Daarom zou het beter zijn dat ter zake tussen de regering en het parlement een protocol wordt afgesloten. Dit zou de Kamer toelaten een commissie te belasten de desbetreffende dossiers in te zien en eventuele onregelmatigheden te controleren. Hierover zou dan een niet-bindend advies worden uitgebracht. Op die wijze wordt de Kamer in de gelegenheid gesteld om, gebruik makend van haar gewone bevoegdheden, de overheid tijdig ter verantwoording te roepen.

Voor de invulling van deze opdracht is uiteraard vereist dat de nodige expertises kunnen worden verricht. Daartoe lijkt een samenwerking met het Rekenhof, dat trouwens onder de wetgevende macht ressorteert, onontbeerlijk. Dit sluit overigens aan bij de opdracht van het Rekenhof die er onder meer in bestaat de uitgaven van de uitvoerende macht te controleren.

Wij zijn er ons van bewust dat de uitoefening van de controleopdracht door de Kamer de procedure inzake de gunning van overheidsopdrachten niet onbeperkt mag vertragen. Daartoe is vereist dat dwingende termijnen worden voorgeschreven binnen welke deze controle moet worden uitgevoerd.

J. PEETERS
C. LISABETH

PROPOSITION DE RESOLUTION

La Chambre des représentants,

— insiste sur la nécessité d'appliquer strictement les règles relatives à l'attribution correcte des marchés publics de travaux, de fournitures et de services;

— souligne la nécessité de renforcer le contrôle démocratique sur les marchés publics importants de travaux, de fournitures et de services;

— estime qu'à cet effet, un protocole doit être conclu entre le Gouvernement et la Chambre prévoyant que l'adjudication par l'Etat de marchés publics importants devra préalablement être soumise à l'avis de la Chambre;

— souhaite que la Cour des comptes soit associée à ce contrôle de l'adjudication des marchés publics importants;

— est consciente qu'il est souhaitable de prévoir des délais pour l'accomplissement de cette mission de contrôle.

1er février 1994.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Kamer van volksvertegenwoordigers,

— benadrukt de noodzaak tot strikte toepassing van regels met betrekking tot een correcte toewijzing van overheidsopdrachten voor aannemingen van werken, leveringen en diensten;

— drukt de nood uit tot een grotere democratische controle op belangrijke overheidsopdrachten voor aannemingen van werken, leveringen en diensten;

— meent daarom dat tussen de Regering en de Kamer een protocol moet worden afgesloten, waardoor de gunning van belangrijke overheidsopdrachten door de Staat vooraf ter advies aan de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt voorgelegd;

— drukt de wens uit dat het Rekenhof bij deze controle op de gunning van belangrijke overheidsopdrachten zou worden betrokken;

— is zich bewust van de wenselijkheid dat daarbij termijnen worden afgesproken binnen dewelke deze controleopdracht moet zijn voltrokken.

1 februari 1994.

J. PEETERS
C. LISABETH